

Code of Ethics

van de [Fédération Internationale de Médecine du Sport](#) (FIMS)
(Internationale Sportgeneeskundige Federatie)
uit het Engels vertaald door Marc Geenen (SKA)

1. Algemene medische ethiek

Voor de sportgeneeskunde gelden dezelfde ethische principes als voor de geneeskunde in het algemeen. De belangrijkste plichten van een arts omvatten:

- altijd de gezondheid van de sporter als prioriteit stellen
- nooit schade toebrengen
- nooit je autoriteit op zo'n manier uitoefenen dat het individuele recht van de sporter op eigen besluitvorming belemmerd wordt

2. Ethiek in de sportgeneeskunde

Artsen die sporters van alle leeftijden behandelen, hebben een ethische verplichting om de specifieke fysieke, mentale en emotionele eisen van lichaamsbeweging, oefening en sporttraining te begrijpen.

De relaties tussen de beoefenaars van sportgeneeskunde, hun werkgevers, officiële sportorganisaties, collega's en sporters verschillen. In de sportgeneeskunde bestaat ook een verband tussen het belang van een pathologie en de specifieke recreatieve of professionele activiteit. Een sportblessure heeft een directe en onmiddellijke impact op de deelname aan die activiteit en kan psychologische en financiële gevolgen hebben. Het meest opvallende verschil met andere geneeskundige disciplines is dat de behandelde sporters over het algemeen gezond zijn.

Ethiek in de sportgeneeskunde moet ook worden onderscheiden van de wetgeving inzake sport. Ethiek gaat over moraliteit, de wet gaat over een reeks afdwingbare sociale regels. Hoewel het wenselijk is dat de wet op morele principes gebaseerd is en dat morele zaken in veel gevallen juridisch zouden moeten worden ondersteund, is niet alles wat illegaal is ook immoreel, en gaat niet elk immoreel gedrag in tegen de wet. Dus als men het over ethiek in de sportgeneeskunde heeft, gaat het niet over etiquette of recht, maar over basale moraliteit.

3. Speciale ethische kwesties in de sportgeneeskunde

De plicht van de arts tegenover de sporter moet primeren; contractuele en andere verantwoordelijkheden zijn secundair. Medische beslissingen moeten eerlijk en gewetensvol worden genomen.

Respect voor autonomie is een basaal ethisch principe in de gezondheidszorg. Een essentiële component van autonomie is kennis. Het niet verkrijgen van geïnformeerde toestemming ondermijnt de autonomie van de sporter. Op dezelfde manier schendt het niet verstrekken van noodzakelijke informatie aan de sporter diens recht om autonome keuzes te maken. Waarheidsgetrouwheid is belangrijk in de ethiek van de gezondheidszorg. essentieel; het overheersende ethische belang is dat de arts de best mogelijke informatie moet verschaffen die de patiënt nodig heeft om autonoom te handelen en beslissingen te nemen.

Altijd moet de hoogste eerbied voor het menselijk leven en welzijn worden gehandhaafd; winstbejag alleen mag nooit een invloed zijn op de uitoefening van de sportgeneeskunde.

4. De relatie tussen sporter en arts

De arts zal niet toestaan dat overwegingen in verband met religie, nationaliteit, ras, partijpolitiek of sociale status interverneren tussen zijn of haar plichten en de sporter.

De relatie moet gebaseerd zijn op absolute vertrouwelijkheid en wederzijds respect. De sporter mag van een arts verwachten dat die te allen tijde zijn of haar professionele vaardigheden benut. Adviezen die worden gegeven en maatregelen die worden genomen moeten altijd in het belang van de sporter zijn.

Het recht op privacy van de sporter moet worden beschermd.

De regelgeving met betrekking tot medische dossiers in de gezondheidszorg en geneeskunde wordt ook toegepast op het gebied van sportgeneeskunde. De sportarts moet een volledig en nauwkeurig dossier van de patiënt bijhouden.

Gezien de sterke publieke en mediatieke belangstelling voor de gezondheid van sporters, moet de arts samen met de sporter beslissen welke informatie publiek mag worden gemaakt.

Als een sportarts ook teamarts is, dan neemt hij of zij verantwoordelijkheid op zich tegenover zowel sporters als teambeheerders en coaches. Het is essentieel

dat elke sporter wordt geïnformeerd over die verantwoordelijkheid en toestemming kan geven voor het vrijgeven van medische informatie die normaliter vertrouwelijk is, maar uitsluitend aan de specifieke verantwoordelijke personen en met het uitdrukkelijke doel om de fitheid van de sporter voor sportdeelname te bepalen.

De sportarts zal de sporter op een begrijpelijke manier informeren over de behandeling, het gebruik van medicatie en de mogelijke gevolgen ervan. Daarna zal de arts de sporter toestemming voor de behandeling vragen.

De teamarts zal de sporter uitleggen dat het hem of haar vrij staat een andere arts te raadplegen.

5. Training en competitie

Sportartsen moeten zich verzetten tegen training- of competitierregels die de gezondheid van de sporter in gevaar kunnen brengen. In het algemeen moet de arts zich informeren over de specifieke en mentale eisen die aan sporters worden gesteld bij hun deelname aan sportactiviteiten. Relevante aspecten in dat verband zijn expertise, effectiviteit, efficiëntie en veiligheid.

Als de betrokken sporters kinderen zijn of tieners die groeien, dan moet de arts rekening houden met de speciale risico's die de sport in kwestie kan inhouden voor personen die lichamelijk of geestelijk nog niet volwassen zijn. Als de sporter nog groeit, dan moet de sportarts ervoor zorgen dat de training en competitie geschikt zijn voor de fase van groei en ontwikkeling. De arts zet zich in voor de verspreiding van informatie of de bijzondere omstandigheden die betrekking hebben op jongeren die trainen en deelnemen aan competities. Het is van vitaal belang dat deze informatie ook de jonge sporters, ouders, voogden en trainers bereikt.

6. Onderwijs

Sportartsen moeten permanent bijscholingen volgen ter verbetering en instandhouding van de kennis en vaardigheden die hen in staat stellen hun patiënten/sporters optimaal te adviseren en zorg te verlenen. Die kennis moet worden gedeeld met collega's in het veld.

7. Gezondheidspromotie

Sportartsen zijn verplicht om mensen van alle leeftijden te informeren over de gezondheidsvoordelen van lichaamsbeweging en sport.

8. Blessures en sporters

Het is de verantwoordelijkheid van de sportarts om te bepalen of een geblesseerde sporter kan blijven trainen of deelnemen aan competitie. Die beslissing mag niet worden beïnvloed door het resultaat van de competitie, maar uitsluitend door de mogelijke risico's en gevolgen voor de gezondheid van de sporter.

Als de arts van mening is dat een bepaalde sport grote risico's met zich meebrengt, dan moet de arts proberen die risico's uit te schakelen door ze te benadrukken ten aanzien van zowel de sporters als alle mensen die invloed kunnen hebben op de beslissing.

Blessurepreventie moet de hoogste prioriteit hebben.

9. Oefentherapie

Een sporter die herstelt van een blessure of ziekte moet kunnen beschikken over een therapeutisch plan met onder meer een gedetailleerd trainingsvoorschrift als dat voorschrift wetenschappelijk wordt ondersteund.

10. Relatie met andere professionals

De sportarts moeten samenwerken met professionals uit andere disciplines, zoals fysiotherapeuten, podologen, psychologen en sportwetenschappers, onder wie biochemici, biomechanici, fysiologen en anderen. De sportarts heeft de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de gezondheid en het welzijn van de sporter en coördineert daarom de respectieve rollen van deze professionals en die van geschikte medische specialisten bij de preventie, behandeling en revalidatie van ziekten en blessures. Het concept 'interdisciplinair teamwerk' is fundamenteel voor de praktijk van de sportgeneeskunde.

Een sportarts moet zich onthouden van het publiekelijk bekritisieren van collega-professionals die betrokken zijn bij de behandeling van atleten.

Een sportarts moet zich ten aanzien van collega's en medewerkers op dezelfde manier gedragen als dat hij of zij wil dat ze zich tegenover hem of haar gedragen.

Wanneer een sportarts merkt dat hij of zij te weinig expertise heeft voor de problemen van een sporter, dan moet de arts de sporter adviseren in verband met personen die wél over de nodige expertise beschikken en de sporter voor hulp naar de juiste personen verwijzen.

11. Relatie met officials, clubs, enz.

Op een sportlocatie is het de verantwoordelijkheid van de sportarts om te bepalen wanneer een geblesseerde sporter kan deelnemen aan of terugkeren naar een evenement of wedstrijd. De arts mag deze beslissing niet delegeren. In alle gevallen moet prioriteit worden gegeven aan de gezondheid en veiligheid van de atleet. Het competitieresultaat mag nooit invloed hebben op zulke beslissingen.

Om de sportarts in staat te stellen deze ethische verplichting te vervullen, moet hij of zij aandringen op professionele autonomie en verantwoordelijkheid voor alle medische beslissingen met betrekking tot de gezondheid, veiligheid en het legitieme belang van de sporter. Geen enkele derde partij mag invloed uitoefenen op deze beslissingen.

Er mag geen medische informatie over een sporter aan een derde worden verstrekt zonder toestemming van de sporter.

12. Dopingbeleid

De sportarts moet zich verzetten tegen en in de praktijk afzien van methoden om de prestaties kunstmatig te verbeteren, zoals die verboden door het IOC.

De artsen hebben zich krachtig verzet tegen het gebruik van methoden die niet in overeenstemming zijn met medische ethiek of wetenschappelijk bewezen ervaring. Het is dus in strijd met de medische ethiek om doping in welke vorm dan ook goed te keuren. Ook mag de arts pijn op geen enkele manier maskeren om de sporter terug te laten keren naar de sport als er enig risico is op verergering van de blessure.

13. Onderzoek

Onderzoek moet worden uitgevoerd volgens ethische principes voor dier- en mensonderzoek en mag nooit schade toebrengen aan sporters of hun prestaties in gevaar brengen.